

NIARA

N

ELIT & SIGMA ÜGYVITELI RENDSZEREK

ElitCONTO 2018

Segédlet az EU-ÁFA kezeléséhez

© Niara Kft.

1026 Budapest, Pasaréti út 43.

Tel./fax: (06-1) 214-56-93,(06-1) 213-68-91

Internet: www.niara.hu E-mail: info@niara.hu

Minden jog fenntartva.

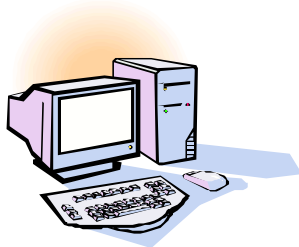
Tartalomjegyzék

Az EU-ÁFA kezelése	3
Tulajdonságok	3
Tanácsok a használathoz	4
Kereskedelem az EU tagországokkal	4
Eladások	4
Beszerezések	4
Az ÁFA mértékének megadása	6
Egyéb tudnivalók	6
Az EU típusú könyvelési tételek	6
Az ÁFA besorolások használata	6
Adathordozás	7
Segédletek az egyszeres könyvvitelhez	8
Kereskedelem az EU tagországokkal	9
Eladások	9
Beszerezések	9
Termékfrissítés	11

Az EU-ÁFA kezelése

Tulajdonságok

- ◆ Az EU tagországokkal történő kereskedelemmel kapcsolatos ÁFA gyűjtések megkönnyítésére az ÁFA % megadása mellett mind a fizetendő, mind a levonható ÁFA-t különböző kategóriákba sorolhatjuk, mely kategóriákat a könyvelésből lekérhető tételes (idősorrendben listázó) ÁFA nyilvántartás lista végén ÁFA mértékenként gyűjti a rendszer. A gyűjtés segítségével az ÁFA bevállás akár a könyvelési számlaszámok részletes alábontása nélkül is könnyen elkészíthető.
- ◆ Az idősorrendben listázó tételes ÁFA nyilvántartást úgy is lekérhetjük, hogy a listából csak az ÁFA mértékek és az ÁFA besorolások összesítéseit listázza ki a program.
- ◆ Mivel az ÁFA-t könyveléskor különböző kategóriákba sorolhatjuk, ezért megvalósítható (szintén a könyvelési számlaszámok részletes alábontása nélkül is) például az EVA-s, az import vagy akár az export forgalom külön gyűjtése is. A rendszerrel olyan (nem folyószámlás) könyvelési tételt is könyvelhetünk, hogy T466 K467. Ilyen esetekben (amikor csak ÁFA-t könyvelünk adóalap nélkül), a könyvelőrendszer a megadott adó összegéből és az ÁFA mértékéből kiszámolja az ÁFA alapját, mely a könyvelési naplóból készülő tételes ÁFA nyilvántartás listán jelenik meg. Ez a módszer akkor alkalmazható, ha például az EU forgalmat tartalmazó számla ÁFA részét külön tételben könyveljük (egyébként nem szükséges külön tételben rögzíteni), vagy például az import könyvelése esetén.
- ◆ Természetesen gondoltunk az olyan cégek könyvelésére is, ahol nem szükséges a részletes ÁFA adatokat mindig megadni. Ezen levél „Az ÁFA mértékének megadása” részben olvashatnak arról, hogyan célszerű eljárni (a könyvelési tételek gyorsabb rögzítése érdekében elkerülni a részletesebb ÁFA adatokat tartalmazó ablak megjelenését) akkor, ha a könyvelési tételhez nem szükséges megadni az ÁFA besorolásokat.

Tanácsok a használathoz

Az alábbiakban az EU tagországokkal történő kereskedelemmel kapcsolatban felmerülő, az ÁFA elszámolásával összefüggő eseteket járnánk körül, természetesen könyvviteli szempontból.

Kereskedelem az EU tagországokkal

Eladások

- ◆ Belföldi cég értékesít EU-tagországba, a vevő nem rendelkezik EU-Asz.-al: ebben az esetben (mint a belföldi vevőnél) a számlán fel kell számítani a fizetendő ÁFÁ-t. A megfelelő nyomtatványon ezt a Közösségen belülré történő értékesítést a belföldi forgalomnál kell feltüntetni, ezért a nyomtatvány sem tartalmaz olyan sort, mely a Közösségen belülré történő ÁFÁ-s eladásokat tartalmazhatná.
- ◆ Belföldi cég értékesít EU tagországba, az eladó és a vevő is rendelkezik EU-Asz.-al: az értékesítés ÁFA mentes, a könyvelőrendszerben az 'EU-AFA' megjelölést kell alkalmazni. Az ilyen tételek esetében az 'Analitika' menüpont alatt az 'EU-ÁFÁ-s vevők forgalma' listán vevőnként megjelenik a partnerek forgalma, mely lista tartalmát az ÁFA bevallás mellékleteként kell benyújtani.

Beszerezések

- ◆ Belföldi cég vásárol EU tagországból és a vevő nem rendelkezik EU-Asz.-al. Az eladó felszámítja a saját országában alkalmazandó ÁFA mértéket, melyet a vevő köteles megfizetni. Ilyen esetekben a vevő általában jogosult ÁFA-visszatérítésre, mely igényt az adózó illetékes hivatalához kell benyújtani. Az ÁFA visszatérítése általában három hónapon belül megtörténik, de egyes esetekben ez az időtartam elérheti a két évet is.
- ◆ Belföldi cég vásárol EU tagországból, a vevő és az eladó is rendelkezik EU-Asz.-al: Az eladó nem számítja fel a fizetendő ÁFÁ-t, de a vevő önbevallással köteles a saját országában az adott termékre (szolgáltatásra) megfizetni az ÁFÁ-t (feltüntetni az adóbevallás fizetendő ÁFA részében), de ugyanakkor azonnal le is vonhatja ezt az ÁFA összeget (szerepeltetni kell az adóbevallás levonható ÁFA részében is).

Példa a könyvelésre (természetesen a számlaszámok mások is lehetnek):

Szállító számla	ÁFA: 27%
T814 100 000 Ft	K4542 100 000 Ft
T4668 27 000 Ft	K4678 27 000 Ft

Az ÁFA mérték megadásánál jelölni kell azt is, hogy a tétel az EU tagállamokkal kapcsolatos elszámolások körébe tartozik, valamint azt is, hogy ezek közül melyik kategóriába kell besorolni. Ezért a továbbiakban az ÁFA mérték megadásánál meg kell adnunk a fizetendő és a levonható ÁFA kategória típusát is. Mivel a fizetendő és a levonható ÁFA csoportosítása a fizetendő és a levonható ÁFÁ-nál

eltérő (a fizetendő ÁFA-nál például több részletes 27%-os sor szerepel, a levonható ÁFA-nál pedig például egy 27%-os sor, melyből ki kell emelni a kért információt tartalmazó összeget), ezért a fizetendő és a levonható ÁFA típusát külön kell megjelölni a programban. Például:

ÁFA: 27%	Fizetendő ÁFA típusa: „EU-Jövedéki termék”	Levonható ÁFA típusa: „EU-Levonható ÁFA”
-------------	---	---

A fizetendő ÁFA típusánál az „EU” megjelölés jelenti a Közösségen belüli beszerzést, melyet a fizetendő ÁFA részénél kell az adóbevallásban feltüntetni. A levonható ÁFA típusánál szintén az „EU” megjelölés jelenti a Közösségen belüli beszerzést, melyet a levonható ÁFA részénél kell az adóbevallásban feltüntetni.

A könyvelést végezhetjük a fenti példa alapján egy tételben, vagy az ÁFA-kat külön tételben (adóalap nélkül, nem folyószámlásan) rögzítve, esetleg úgy is (három könyvelési tételben), hogy a nettó számlaösszeg lekönyvelése után külön tételekben rögzítjük az ÁFA-kat egy átvezetési számlán keresztül.

Amennyiben a fent említett folyószámlás tételre rákönyveljük az ÁFA-t, a folyószámlán abban az esetben is csak az ÁFA nélküli összeg szerepel, mivel a kiállított bizonylat összege ÁFA nélküli.

- ◆ Azoknál az értékesítéseknél, melyeknél a számla elkészítése nem azonnal történik, legkésőbb az értékesítést követő hónap 15. napjáig a fizetendő ÁFA összegét el kell számolni. A fizetendő ÁFA összege ebben az esetben azonban nem vonható le.

Példa a könyvelésre (természetesen a számlaszámok mások is lehetnek):

Szállító számla	ÁFA: 27%
T3685 100 000 Ft	K4542 100 000 Ft
T3686 27 000 Ft	K4678 27 000 Ft

Ilyenkor például a 3686-os számla egyenlegén látható, hogy milyen ÁFA összegről nem készült még számla. Az ÁFA mérték megadásánál a fizetendő ÁFA típusa (pl.): „EU-Jövedéki termék”, a Levonható ÁFA típusa: „Nincs”.

A számla elkészítése után az ÁFA összege már szerepeltethető a levonható ÁFA-k között és a ráfordítás is elszámolható. Példa a könyvelésre:

	ÁFA: 27%
T814 100 000 Ft	K3685 100 000 Ft
T4668 27 000 Ft	K3686 27 000 Ft

Az ÁFA mérték megadásánál a fizetendő ÁFA típusa (pl.): „Nincs”, a Levonható ÁFA típusa: „EU-Levonható ÁFA”.

Az ÁFA mértékének megadása

Könyvelés közben (a könyvelési képernyőn és a részletes ÁFA besorolások megadásánál is) az ÁFA mértékét gyors eljárással is megadhatjuk, nem szükséges az ÁFA mértékeket tartalmazó listából választani. Ha az ÁFA adatbeviteli mezőbe beírjuk az ÁFA mértékének első egy-két karakterét, majd megnyomjuk az [ENTER] billentyűt, akkor a program megpróbálja beazonosítani a megfelelő ÁFA%-ot. Például ha az ÁFA% adatbeviteli mezőbe beírjuk, hogy „1”, majd ezután megnyomjuk az [ENTER] billentyűt, akkor az ÁFA% mezőben a „18%” jelenik meg. A fenti eljárást abban az esetben is célszerű használni, ha nem kívánjuk megadni az ÁFA besorolásokat, de váltakozó ÁFA%-ot tartalmazó számlákat könyvelünk, mivel így a könyvelés menete gyorsabbá tehető.

A használható ÁFA rövidítések, melyeket a program felismer és kiegészíti a megfelelő ÁFA%-ra: „n” vagy „N” – Nincs ; „e” vagy „E” – EU-ÁFA ; „f” vagy „F” – FO-ÁFA ; „k” vagy „K” – KE-ÁFA ; „a” vagy „A” – AH-KIV ; „m” vagy „M” – Mentés ; „0” – 0% ; „5” – 5% ; „7” – 7% ; „12” – 12% ; „1” – 18% ; „20” – 20% ; „25” – 25% ; „2” – 27% ;

Egyéb tudnivalók

Az EU típusú könyvelési tételek

A rendszer akkor tudja a megfelelő nyilvántartásokat helyesen elkészíteni, ha az EU forgalomhoz tartozó könyvelési tételeket megjelöljük a megfelelő módon. A vevő számlák esetén elegendő az ÁFA mértékét 'EU-ÁFA'-nak megadni. Szállítói számlák esetén a megfelelő ÁFA mérték (pl.: 27%) megadása mellett a fizetendő vagy a levonható ÁFA besorolások közül legalább az egyiknél meg kell adnunk egy „EU”-val kezdődő ÁFA besorolást.

Az ÁFA besorolások használata

Az ÁFA besorolásokat egy tetszőlegesen bővíthető, módosítható adatbázisban tárolja a rendszer. Új ÁFA besorolások gyűjtéséhez elegendő könyveléskor az ÁFA besorolási listát kiegészíteni, majd az új tételt felhasználni az adott könyvelési tételekhez.

Könyvelésből történő ÁFA nyilvántartás lekérése esetén (Analitika és Nyilvántartás menüpontok) a lista végén nyomtatja ki a rendszer az ÁFA besorolások gyűjtéseit. Az ÁFA besorolások gyűjtése a lista végén csak akkor jelenik meg, ha az ÁFA lista sorait időrendben listáztatva kérjük le. (A cégeadatoknál a naplók listázása időrendbe van állítva.)

Könyveléskor és a listák feldolgozásakor figyelembe kell venni, hogy az ÁFA besorolások mindig külön-külön gyűjtenek forgalmat. Abban az esetben, ha az ÁFA bevallás más csoportosításban kéri az adatokat, akkor ezt vegyük figyelembe.

Például az ÁFA bevallás kéri a „Külföldi szolgáltatás igénybevétel” és a „Közösségi adóalanytól igénybe vett szolgáltatás” összegét. A „Külföldi szolgáltatás igénybevétel” összegének azonban tartalmaznia kell a „Közösségi adóalanytól igénybe vett szolgáltatás” összegét is. A könyvelőrendszerrel gyűjteni tudjuk az „EU-Szolgáltatás” és a „Külföldi szolgáltatás” összegeket. Ezen gyűjtéskor azonban a „Külföldi szolgáltatás” nem tartalmazza az „EU-Szolgáltatás” összegét, mivel azt alapesetben külön gyűjti a rendszer. Tehát, mivel az ÁFA bevallás úgy kéri, a kigyűjtött külföldi szolgáltatás összegéhez hozzá kell adni a Közösségen belüli szolgáltatás összegét és azt kell az ÁFA bevallásba beírni.

Adathordozás

Az ÁFA besorolásokat alapesetben a rendszer egy minden könyvelt cég által használható közös adatbázisban tartja nyilván. Mivel az ÁFA bevallás gyakran változik, ezért szükség lehet az ÁFA besorolások esetleges átalakítására. Azért, hogy ne kelljen minden könyvelt cégnél az esetleges módosításokat külön elvégezni, ezért használ a rendszer egy közös adatbázist.

Adathordozó rendszerrel történő adathordozásnál azonban szükség lehet arra, hogy (ha a két számítógépen lévő könyvelés ÁFA besorolásai között nagy a különbség), hogy az ÁFA besorolásokat a hordozott céggel együtt szállítsuk a mágneslemezen. Listázáskor az ÁFA besorolási listában nem szereplő, de a könyvelésben használt ÁFA besorolásokat a könyvelőrendszer kigyűjti a könyvelésből és az ÁFA listában megjeleníti azokat is.

A könyvelőrendszer úgy működik, hogy amennyiben az adott cégnek van saját ÁFA besorolási rendszere (alapesetben nincs), akkor az adott cég azt használja, ha nincs, akkor a közös adatbázis adatai használhatóak.

Ha egy cégnek saját (a többi könyvelt cégtől jelentősen eltérő) ÁFA besorolási rendszert szeretnének használni (tehát nem a cégek közös, hanem a saját ÁFA besorolási adatbázisát használni), akkor az ügyfélszolgálat szívesen segít ennek a beállításában. A beállítás kb. egy percet vesz igénybe és például a Windows Intéző programmal is megoldható. A saját ÁFA besorolási adatbázis használata visszaállítható a közös adatbázis használatára.

Technikailag ez azt jelenti, hogy a cégek az ESCONTO.P18\2018 alkönyvtárban lévő TIP0.DBF adatbázist használják alapesetben az ÁFA besorolások nyilvántartására. Minden cég rendelkezik egy TIPx.DBF (ahol 'x' a cég száma, mely a cégszám karbantartásánál látható) saját ÁFA besorolás nyilvántartó adatbázissal. Ha a cég saját, erre a célra szolgáló adatbázisa üres (alapesetben üres), akkor a közös adatbázisból veheti a könyvelt cég az ÁFA besorolásokat. Ha a TIP0.DBF-et átmásoljuk a cég (például a 15-ös számú cég esetén a TIP15.DBF) saját ÁFA besorolás nyilvántartó adatbázisának, utána már az átmásolt adatbázis tartalmát használhatja az adott cég, mivel ezután a cég saját ÁFA besorolás nyilvántartó adatbázisa már nem lesz üres.

Segédletek az egyszeres könyvvitelhez

A könyvelés menete hasonló a kettős könyvvitelnél leírt módszerhez. Az alábbiakban kiemelnénk azokat különbségeket, amelyeket az egyszeres könyvvitel esetén figyelembe kell venni.

Fontos, hogy a Közösségen belüli forgalmat rögzítő tételek esetén a számlák előírásánál és kiegyenlítésénél is meg kell adni a folyószámla adatokat, mivel a könyvelési naplóból történő helyes ÁFA nyilvántartás elkészítéséhez szükséges néhány olyan adat is, amelyeket folyószámla könyveléskor kell megadni. Az 'EU-ÁFA-s Vevők/Szállítók' listát is csak akkor tudja a rendszer elkészíteni, ha a könyvelési tételekhez megadjuk a folyószámla adatokat is.

Egyszeres könyvvitelnél eddig általános érvényű volt, hogy egy számla előírását nyilvántartási tételként kellett könyvelni, az ÁFA fizetési kötelezettség keletkezésekor egy ú.n. ÁFA tételt kellett könyvelni (mely folyószámlás tétel létre nem jelent meg a folyószámlában), végül a számla kiegyenlítése zárta a sort.

Közösségi értékesítés esetén azonban már a számla előírásakor szerepelnie kell a bizonylatnak az ÁFA nyilvántartásban (EU-ÁFA), a további tételek (számla kiegyenlítés) pedig már nem szerepelhetnek az ÁFA listán. (Tehát fordítva működik, mint egy belföldi ÁFA mentes értékesítés esetében.) A részkiegyenlítések kezelése is megoldott a rendszerben, mivel a fennmaradó összeg előírása, mivel nem folyószámlás tételként történik, nem kerül már bele a könyvelésből történő ÁFA nyilvántartásba sem.

Az egyszeres könyvvitelhez készített automatikus könyvelés is alkalmazható ebben az esetben. Tehát a nyilvántartásba vett tétel ha kifizetésre kerül, akkor elegendő a könyvelési bizonylatszám mezőn keresztül kiválasztani a megfelelő tételt, ezután a nyilvántartási tétel kifuttatása és a kifizetés lekönyvelésének kikontírozása automatikusan megtörténik.

A Közösségi beszerzések esetében is megváltozott a könyvelés menete, mivel már a beszerzések kiszámlázásának napján szerepeltetni kell a fizetendő és a levonható ÁFA-t is az ÁFA nyilvántartásban. (Bizonylat nélkül csak a fizetendő ÁFA-t kell szerepeltetni a könyvelésben a következő hónap 15. napjával.) Ennek megfelelően már a szállítói számlák előírása is tartalmazhat fizetendő és levonható ÁFA-t is.

Kereskedelem az EU tagországokkal

Eladások

Belföldi cég értékesít EU tagországba, az eladó és a vevő is rendelkezik EU-Asz.-al: az értékesítés ÁFA mentes, a könyvelőrendszerben az 'EU-ÁFA' megjelölést kell alkalmazni.

Példa a könyvelésre (természetesen a gyűjtőkódok mások is lehetnek):

Vevő számla / Előírás	ÁFA: EU-ÁFA
T3843 100 000 Ft	K91141 100 000 Ft

A bizonylatszám mezőn keresztül elvégeztethetjük a kiegyenlítés automatikus könyvelését is. A nyilvántartási tétel automatikus könyvelése után a könyvelési képernyőn megjelenik kikontírozva a kiegyenlítés:

Vevő számla / Kiegyenlítés	ÁFA: EU-ÁFA
T3841 100 000 Ft	K91121 100 000 Ft

Beszerezések

Belföldi cég vásárol EU tagországból, a vevő és az eladó is rendelkezik EU-Asz.-al. Példa a könyvelésre (természetesen a gyűjtőkódok mások is lehetnek):

Szállító számla / Előírás	ÁFA: 27%
T51131 100 000 Ft	K3844 100 000 Ft
T46611 27 000 Ft	K46721 27 000 Ft

A bizonylatszám mezőn keresztül elvégeztethetjük a kiegyenlítés automatikus könyvelését is. A megfelelő funkció használata után a könyvelési képernyőn megjelenik kikontírozva a kiegyenlítés:

Szállító számla / Kiegyenlítés	ÁFA: Nincs
T51131 -100 000 Ft	K3844 -100 000 Ft
T51111 100 000 Ft	K3842 100 000 Ft
T46611 -27 000 Ft	K46721 -27 000 Ft
T46611 27 000 Ft	K46721 27 000 Ft

Abban az esetben, ha az értékesítést követő hónap 15. napjáig nem áll rendelkezésre a számla, akkor a könyvelésben rögzíteni kell a beszerzést. A fizetendő ÁFA-t elő kell írni, de a levonható ÁFA még nem szerepelhet a könyvelésben.

Példa a könyvelésre (természetesen a gyűjtőkódok mások is lehetnek):

(A levonható ÁFA nyilvántartási gyűjtőkódon szerepel.)

Szállító számla / Előírás	ÁFA: 27%
T51131 100 000 Ft	K3844 100 000 Ft
T46631 27 000 Ft	K46721 27 000 Ft

A bizonylat kézhezvétele után lekönyvelhetjük a levonható ÁFA-t is:

(A 46631 és 46641 nyilvántartási gyűjtőkód-pár helyett használhatunk más gyűjtőkódokat is.)

Nem folyószámlás tétel	ÁFA: 27% EU-Levonható ÁFA
T46611 27 000 Ft	K46641 27 000 Ft

A számla kiegyenlítése az alábbiak szerint történik:

(A 46611 és a 46721 sorok azt jelölik, hogy az ÁFA már el van számolva. Közösségi beszerzés esetén azonban ezek a sorok akár ki is hagyhatóak, mivel a számlán nem kerül felszámításra az ÁFA. Ha a könyvelési tételben az alábbiak szerint feltüntetjük az ÁFA-t, a rendszer akkor is az ÁFA nélküli összeggel szerepelteti a tételt a folyószámlában.)

Szállító számla / Kiegyenlítés	ÁFA: Nincs
T51131 -100 000 Ft	K3844 -100 000 Ft
T51111 100 000 Ft	K3842 100 000 Ft
T46611 -27 000 Ft	K46721 -27 000 Ft
T46611 27 000 Ft	K46721 27 000 Ft

Termékfrissítés

Évközben időnként érdemes meglátogatni az interneten a www.niara.hu webhelyet, a termékeinkkel kapcsolatos esetleges frissítés céljából is. Ha valamelyik termékünknek van évközben tovább fejlesztett vagy javított publikus változata, akkor azt a [Letöltés] oldalon találhatják meg. A termékfrissítések természetesen önállóan nem működőképesek, működésükhöz szükség van az aktuális évi rendszerre is.

© Niara Kft.
1026 Budapest, Pasaréti út 43.
Tel./fax: (06-1) 214-56-93,(06-1) 213-68-91
Internet: www.niara.hu E-mail: info@niara.hu
Minden jog fenntartva.